

Binnen de vaste commissie voor Digitale Zaken hebben enkele fracties de behoefte om enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Economische Zaken, over de brieven Actieplan Duurzame Digitalisering (Kamerstuk 26 643, nr. 1196) d.d. 17 juni 2024 en Update duurzame digitalisering (Kamerstuk 26 643, nr. 1327) d.d. 20 maart 2025.

De voorzitter van de commissie,
Wingelaar

Adjunct-griffier van de commissie,
Muller

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van GL-PvdA-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van VVD-fractie

Vragen en opmerkingen van de leden van NSC-fractie

II Antwoord/reactie van de bewindspersoon

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van GL-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de tussentijdse update van het Actieplan Duurzame Digitalisering. Deze leden spreken hun waardering uit over de integrale aanpak die tussen ministeries is ontstaan op dit gebied en kijken uit naar de evaluatie in het najaar. Over de update hebben zij enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zien fragmentatie in beleid als één van de grootste obstakels in de duurzame digitalisering. Er ontbreekt centrale regie over digitalisering, waardoor er geen integraal inzicht is in ICT-uitgaven en -uitstootgegevens. Heeft uw samenwerking met andere ministeries en uitvoeringsorganisaties meer inzicht opgeleverd in de klimaatgevolgen van overheids-ICT? Welke mogelijkheden ziet u om dit voor overheids-ICT nog beter in beeld te krijgen?

Deze leden zijn blij met de inzet van de Nationale Coalitie Duurzame Digitalisering (NCDD). Zij horen graag hoe u deze publiek-private samenwerking de komende jaren blijft faciliteren, zodat kennis gedeeld blijft worden en de integrale aanpak bewaakt blijft. Wat is de rol van uw ministerie binnen deze coalitie? Hoe stimuleert u het bedrijfsleven om ook deel te nemen?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie missen nog de samenhang tussen het Actieplan Duurzame Digitalisering en het Actieplan Groene en Digitale Banen. Kunt u ingaan op het opleiden van voldoende (duurzame) ICT'ers als randvoorwaarde voor duurzame digitalisering? Wat is het gevolg van een tekort aan ICT'ers voor het behalen van verduurzaming in het digitale domein? Welke ministeries zijn betrokken om de arbeidsmarkt op dit gebied te stimuleren?

Deze leden erkennen dat het gebrek aan data over de CO₂-uitstoot en bredere gevolgen voor het milieu van ICT-systemen een effectieve aanpak in de weg staat. Het ontbreken van een standaard meetmethode voor CO₂-uitstoot door ICT is hier één voorbeeld van. Betreft u de aangenomen motie-Kathmann (Kamerstuk 26 643-1188) bij dit onderdeel van het actieplan? Welke vorderingen heeft u gemaakt in de uitvoering van deze motie?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie noemen ook de aangenomen motie-Kathmann (Kamerstuk 26 643-1187) die vraagt om scenario's uit te werken voor hoe het Rijk kan sturen op efficiëntiegroei en vraagreductie in het digitale domein. Wordt deze motie ook uitgevoerd en betrokken bij het actieplan? Wat is de status hiervan?

Deze leden zijn het eens met de nadruk op inkoop als manier om duurzame digitalisering te stimuleren. Als grootste ICT-afnemer van Nederland heeft de Rijksoverheid een rol als marktmeester en aanjager van verduurzaming met strategische inkoop. Wel wijzen zij erop dat

strategische inkoop een politieke afweging is, en ook moet worden belegd bij bestuurders en niet alleen bij inkoopafdelingen. Wordt de vergelijking gemaakt met inkoopvoorwaarden van andere EU-landen, zodat goede voorbeelden van circulaire inkoop worden opgehaald en ingezet? Wordt hierin ook bezien of soevereiniteit als inkoopvoorwaarde mee kan tellen, zodat er meer wordt ingekocht van Nederlandse en Europese leveranciers?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vinden het essentieel dat grote techbedrijven, die datacenters bouwen en onze ICT-apparatuur leveren, openheid geven over het verbruik van hun apparaten. Zijn grote techbedrijven, met name bedrijven die niet onder het Europese recht vallen, voldoende transparant over hun uitstoot? Heeft u instrumenten om transparantie af te dwingen als grote leveranciers of grootverbruikers van ICT geen data aanleveren? Wat doet u om de transparantie van overheidsorganisaties zelf te vergroten op de scope 1, 2 en 3 emissies van ICT?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie wijzen er ook op dat circulaire ICT moet worden aangejaagd door de Rijksoverheid, door apparatuur dat nog prima werkt een waardevol tweede leven te geven. Worden apparaten van de overheid nu, zodra zij niet meer in gebruik zijn maar nog van goede kwaliteit zijn, gereed gemaakt voor hergebruik? Hoe krijgt u hier alle ministeries en uitvoeringsorganisaties in mee?

Deze leden benadrukken de noodzaak van een «twin transition». Hoe snel verwacht u de uitkomsten van het onderzoek naar Energie Management Systemen in actie om te zetten?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zien duurzame digitalisering als een internationale ambitie. Nederland kan deze discussie aanjagen en de leiding nemen. Deze leden dringen er op aan om de ambitie onverminderd hoog te houden, en de zoektocht naar meer efficiëntie niet ten koste te laten gaan van de urgente actie. Bent u van plan om de opgedane kennis over duurzame AI in te zetten in de ontwikkelingen rondom de AI-fabriek waar de Kamer u in heeft gesteund met de aangenomen motie-Kathmann c.s. (Kamerstuk 26 643-1265)?

De leden bedanken de betrokken ambtenaren voor de beantwoording van de vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie danken de Minister voor onderhavige stukken en hebben op dit moment geen verdere vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de update van het Actieplan Duurzame Digitalisering. Deze leden hebben naar aanleiding van de brief van de Minister van Economische Zaken nog een aantal vragen.

De leden van de NSC-fractie vragen op welke wijze de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt betrokken bij het actieplan. Daarnaast is de Staatssecretaris op dit moment bezig met de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS). Deze leden vragen of er een link tussen het Actieplan Duurzame Digitalisering en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie wordt gelegd. En zo ja, hoe wordt dit gedaan?

In de brief (Kamerstuk 26 643, nr. 1327) geeft de Minister aan dat hij op dit moment invulling aan het kenniscentrum aan het geven is. De leden van de NSC-fractie vragen of bij de invulling hiervan ook is nagedacht over het betrekken van organisaties, zoals het Nationaal Klimaat Platform.

In de brief (Kamerstuk 26 643, nr. 1327) geeft de Minister ook het volgende aan: «Zo heeft Dialogic in augustus vorig jaar in opdracht van RVO een analyse gedaan naar de systeemkansen voor energieflexibiliteit in de datacenter- en cloudsector.» Deze leden vragen of er naar aanleiding van de voormelde analyse van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) systeemkansen benut zijn of op korte termijn zullen worden benut.

De Minister zet zich in voor een AI-fabriek in Nederland. De leden van de NSC-fractie vragen wat de status is van deze inzet, en welke voorwaarden er zullen worden gesteld of ambities er zullen worden nagestreefd in het kader van een eventuele bouw van een AI-fabriek in Nederland op het vlak van duurzaamheid (restwarmte, waterverbruik, energieverbruik, netcongestie).

II Antwoord/reactie van de bewindspersoon